

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 420

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 17 mai 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 808 din 7 decembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 7 alin. (1)—(3) și (5)—(6), art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite	2–8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
96. — Ordin al președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare pentru aprobarea Normelor de securitate nucleară privind supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare pentru instalațiile nucleare	9–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 808**

din 7 decembrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 7 alin. (1)—(3) și (5)—(6), art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin încheierile din 20 octombrie 2016 și 8 decembrie 2016, pronunțate în dosarele nr. 18.453/301/2016 și nr. 15.148/301/2016, **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepțiile de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.** Excepțiile au fost ridicate de Societatea Bancpost — S.A. din București, Societatea ERB New Europe Funding II BV din Amsterdam și de Societatea Raiffeisen Bank — S.A. din București în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații privind neîndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii dării în plată.

8. Prin Încheierea din 29 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 22.939/245/2016, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor 1 alin. (3), art. 3, art. 5 alin. (2), art. 8 alin. (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.** Excepția a fost ridicată de Societatea Raiffeisen Bank — S.A. din București într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații privind neîndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii dării în plată.

9. **În motivarea excepțiilor de neconstituționalitate se arată că se încalcă principiile previzibilității și accesibilității legii,** întrucât i se impune creditorului ipotecar să accepte bunul în orice condiții, cu efect liberatoriu, sub sancțiunea pronunțării împotriva sa a unei hotărâri judecătorești care să confirme transferul dreptului de proprietate în patrimoniul său. Se mai arată că legiuitorul modifică destinația bunului, afectat inițial garantării executării unui contract de credit, în bun ce servește ca mijloc de plată cu efect liberatoriu. În plus, Legea nr. 77/2016 nu menține, pe întreaga perioadă a derulării contractului de credit, efectele prevăzute de părți sau care ar fi putut fi prevăzute la încheierea acestuia. Art. 3 din Legea nr. 77/2016 dispune că dispozițiile sale derogă de la Codul civil, fără a se indica expres textul/articolul de la care se derogă.

10. În continuare, autoarele arată că art. 8 alin. (5) și art. 11 din Legea nr. 77/2016 sunt contrare **art. 15 alin. (2)** din Constituție, întrucât consacră efectul retroactiv al legii în totalitatea sa. Astfel, Legea nr. 77/2016 este aplicabilă contractelor de credit încheiate anterior intrării sale în vigoare, precum și executărilor silite demarate anterior acestui moment, indiferent de stadiul lor.

11. Autoarele excepțiilor susțin că legea nouă adaugă raportului juridic născut sub imperiul legii vechi o instituție juridică cu caracter de noutate față de dispozițiile legale aplicabile la data încheierii raportului juridic avute în vedere de părți. Prin aplicarea legii noi se ajunge, așadar, la o altă consecință, la alte efecte ale contractului și la un alt mecanism

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și (3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București și de Societatea ERB New Europe Funding II BV, care are sediul social, potrivit dispozitivului încheierii de sesizare, în Amsterdam, în Dosarul nr. 18.453/301/2016 al Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă. Excepția de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.649D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, procedura de citare fiind legal îndeplinită față de acestea.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 33D/2017 și nr. 143D/2017, având ca obiect excepții de neconstituționalitate cu obiect identic, ridicate de Societatea Raiffeisen Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 15.148/301/2016 al Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă și în Dosarul nr. 22.939/245/2016 al Judecătoria Iași — Secția civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților, procedura de citare fiind legal îndeplinită față de acestea.

5. Având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 33D/2017 și nr. 143D/2017 la Dosarul nr. 2.649D/2016. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 33D/2017 și nr. 143D/2017 la Dosarul nr. 2.649D/2016, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate. În susținere, se raportează la concluziile formulate, anterior, în aceeași ședință publică, în cauze referitoare la excepții de neconstituționalitate cu același obiect, în sensul respingerii acestora, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale.

de stingere a obligațiilor decât cele prevăzute de legea sub imperiul căreia au fost încheiate contractele. Atunci când s-a încheiat contractul de credit, părțile au convenit ca debitorul să se oblighe să restituie sumele de bani primite cu titlu de împrumut. Ulterior, în viața contractului intervine legiuitorul și, împotriva voinței creditorului, conferă debitorului dreptul ca acesta să se libereze de obligația sa față de creditor printr-un alt bun decât cel la care s-a așteptat și se așteaptă în mod legitim creditorul, fără să distingă după cum bunul este afectat sau nu de alte sarcini ori de stadiul în care acesta se găsește ori să solicite creditorului stingerea tuturor obligațiilor în cazul în care bunul imobil afectat garanției creditorului a fost deja supus procedurii de executare silită.

12. În continuare, se susține că art. 6 alin. (6) din Codul civil a clarificat noțiunea de „situație juridică”, valorificând experiența doctrinară și jurisprudențială în materie, iar ipoteza reglementată de art. 3 din Legea nr. 77/2016 nu poate să fie calificată drept o situație juridică, respectiv un „statut” personal sau real. Prin urmare, în cazul în care contractele au fost încheiate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016, nu se poate aplica art. 11 în forma actuală, adică nu se poate institui în sarcina profesionistului obligația de a prelua cu titlu de dare în plată imobilul afectat garanției, cu efect liberatoriu pentru întreaga creanță, pentru că un asemenea efect al contractului nu era prevăzut de lege la data stabilirii obligațiilor, respectiv la data încheierii contractului. Or, dacă art. 11 prevede că dispozițiile noii legi se aplică inclusiv contractelor în curs de derulare, adică și celor încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii, înseamnă că textul este neconstituțional pentru că înfrânge principiul neretroactivității legii noi. În concluzie, pentru contractele încheiate înainte de data intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016 nu pot fi avute în vedere alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea sub imperiul căreia au fost încheiate.

13. Autoarele mai susțin că dispozițiile care fac obiectul excepțiilor retroactivează, întrucât modalitatea de rambursare, prin plată, a creditului este un element asupra căruia părțile contractului cad de acord, obligatoriu și definitiv, la momentul încheierii acestuia, aceasta reprezentând o situație juridică consumată la momentul încheierii contractului. De aceea nu se poate susține că părțile realizează un nou acord cu fiecare plată a ratei de credit.

14. În continuare, se mai arată că, la data încheierii contractului, legislația nu prevedea ca modalitate alternativă de stingere a obligației darea în plată. Din acest motiv, o intervenție ulterioară a legiuitorului, în sensul obligării creditorului de a accepta darea în plată a imobilului ce face obiectul garanției, înșală așteptarea legitimă a creditorului de la momentul încheierii contractului și este, ca atare, retroactivă.

15. Autoarele excepțiilor apreciază că se încalcă **art. 16 alin. (1)** din Constituție. Prin Legea nr. 77/2016 se instituie un tratament discriminatoriu al creditorilor față de consumatorii care au încheiat contracte de credit garantate cu ipotecă, întrucât acestea pun creditorul într-o poziție de inferioritate, câtă vreme transferul dreptului de proprietate nu este condiționat de acordul creditorului pentru dobândirea imobilului. Consumatorului i se recunoaște dreptul absolut de a se libera de datorie prin simplul transfer al imobilului constituit drept garanție, fără a ține cont de interesul și opțiunea creditorului, situație de natură să îl plaseze într-o poziție privilegiată pe debitor, cu nesocotirea dispozițiilor constituționale.

16. Neconstituționalitatea art. 7 din Legea nr. 77/2016 decurge, în primul rând, din încălcarea **dreptului la apărare și a accesului la justiție**, având în vedere că obiectul contestației este limitat strict la condițiile de admisibilitate prevăzute în art. 4 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 — dispoziții care sunt neconstituționale în raport cu libertatea economică și dreptul de proprietate. Practic, deși creditorul are dreptul de a contesta

notificarea cu privire la transmiterea dreptului de proprietate asupra imobilului afectat garanției, prin darea în plată, acesta nu poate formula nicio apărare care vizează drepturile sale și cu privire la aspectele particulare ale speței care ar putea conduce, eventual, la o inadmisibilitate a notificării. Având în vedere că, față de condițiile de admisibilitate prevăzute în lege, se conferă un drept general tuturor consumatorilor, fără a se avea în vedere o reechilibrare a contractului, în contextul în care executarea acestuia ar deveni prea oneroasă pentru consumator, din diverse circumstanțe excepționale, limitarea obiectului contestației strict la aceste motive echivalează, în cele din urmă, cu o îngrădire nejustificată a dreptului la apărare și a accesului la justiție, care, în aceste condiții, devin ineficace și iluzorii. Aceasta reprezintă și o încălcare a dreptului la un proces echitabil consacrat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

17. Autoarele excepțiilor mai susțin că prin dispozițiile criticate se aduce o atingere nepermisă **dreptului de proprietate privată** al creditorului asupra sumelor de bani acordate cu titlu de împrumut, sume care nu se vor mai restitui în integralitate ca urmare a aplicării Legii nr. 77/2016. Or, creditorii dețin un drept de proprietate asupra întregii sume acordate cu titlu de împrumut, iar dispozițiile legale prin care se prevede recuperarea creanței numai în limita valorii imobilului adus în garanție și supus transferului forțat de proprietate echivalează cu o expropriere, câtă vreme nu se va recupera toată suma acordată. Această expropriere nu se produce în conformitate cu dispozițiile constituționale, întrucât pierderea dreptului de proprietate asupra creanței nu este compensată de o prealabilă și dreaptă despăgubire și nici nu operează pentru o cauză de utilitate publică, stabilită conform legii.

18. În speță, continuă autoarele excepțiilor de neconstituționalitate, dreptul consumatorului este unul discreționar, deoarece acesta poate alege în orice moment obligarea instituției creditoare la achiziționarea imobilului. Privarea de bun nu are loc pe baza unui act al vreunei administrații, ci pe temeiul voinței unui particular, ceea ce face ca această ingerință să fie una arbitrară, întrucât particularul, respectiv consumatorul, nu este obligat să urmărească vreun interes public, ci numai interesele sale private, atunci când solicită privarea instituției creditoare de bunul său.

19. Limitarea gravă adusă dreptului de proprietate prin mecanismul dării în plată nu se încadrează în limitele permise de **art. 53 din Constituție**, pierderea dreptului de proprietate nefiind proporțională cu scopul urmărit, elementul de protecție socială neregăsindu-se în condițiile de admisibilitate prevăzute de lege.

20. În consecință, prin instituirea dării în plată cu efect liberatoriu, în lipsa consimțământului creditorului, la deplina discreție a consumatorului și fără a fi prevăzute condiții minime de admisibilitate care să se refere la dificultățile financiare ale consumatorului, se încalcă dreptul de proprietate privată al creditorului.

21. Din perspectiva dreptului fundamental de proprietate, se susține că acesta este în mod evident limitat, întrucât statul intervine în acordul de voință deja format cu privire la stingerea împrumutului. În acest fel se ajunge la o veritabilă expropriere, realizată în favoarea unei terțe persoane de drept privat, fără a exista însă o garanție oferită creditorului.

22. Autoarele arată că scopul urmărit de legiuitor — degrevarea de datorii a unei categorii limitate de debitori din contractele de credit bancar — nu constă în satisfacerea unui interes general. Se susține că legea criticată nu respectă condiția referitoare la necesitatea restrângerii exercițiului dreptului de proprietate, întrucât legiuitorul avea la dispoziție instituția juridică a impreviziunii, mai puțin restrictivă în ceea ce privește exercitarea dreptului de proprietate privată. Cu referire

la încălcarea principiului proporționalității, autoarele susțin că nu există o justificare rațională pentru stabilirea unui tratament juridic identic pentru situații diferite, cu efectul instituirii unei poveri excesive asupra creditorului. Tratamentul juridic al debitorilor care se pot prevala de dispozițiile legii criticate este identic atâta vreme cât aceasta nu stabilește criterii de diferențiere a debitorilor care se află în imposibilitate de plată de cei care nu se află în această situație. Consecința unei asemenea omisiuni este că banca este obligată să suporte, în mod nejustificat, atingerile aduse dreptului său de proprietate generate de liberarea de datorie inclusiv a debitorilor care nu se află în imposibilitate efectivă de plată.

23. Deși accesul liber la o activitate economică și libera inițiativă sunt garantate prin **art. 45 din Constituție**, dispozițiile legale criticate limitează, în opinia autoarelor, această garanție sub două aspecte. Operațiunile de creditare, care reprezintă unele dintre activitățile principale ale creditorilor, sunt limitate sub aspectul operațiunilor de recuperare a sumelor acordate, în baza cărora au fost întocmite planurile de profitabilitate, cu atât mai mult cu cât legea afectează contractele și executările anterioare intrării sale în vigoare. Cel de-al doilea aspect vizează transformarea forțată a creditorului într-un „vehicul imobiliar”, deși nu a exprimat liber o astfel de inițiativă economică. Banca nu are ca obiect principal de activitate desfășurarea activităților comerciale privitoare la imobile, iar, prin transferul forțat al proprietății asupra imobilelor, va fi obligată să desfășoare această activitate neprevizionată.

24. Nu are relevanță faptul că instituția de credit a primit un bun imobil drept garanție a obligației de rambursare a creditului ori, în cazul executării silite a bunului, prețul de adjudecare, întrucât intenția de la momentul constituirii ipotecii nu este aceea de a dobândi acest imobil în proprietate, ci doar de a avea o preferință înaintea altor creditori în ceea ce privește sumele valorificate din vânzarea respectivului bun ipotecat, indiferent în mâinile cui s-ar afla la momentul valorificării. Dreptul de ipotecă, înțeles ca drept real accesoriu, nu schimbă obiectul creanței pe care o garantează, în speță fiind un drept real garantând executarea unei obligații de a da o sumă de bani, ci îl pune pe creditor în poziția unui creditor preferat. Este adevărat că aceste persoane juridice pot deține imobile în proprietate, dar astfel de imobile sunt deținute ca bază a exercitării comerțului lor specific, și nu ca un scop în sine al comerțului lor.

25. Din prisma **art. 45, în coroborare cu art. 135 din Constituție**, statul are obligația de a nu schimba sau altera scopul activității unui actor la viața economică, altfel se încalcă libertatea comerțului. Darea în plată, potrivit Codului civil, respectiv preluarea în contul creanței, potrivit Codului de procedură civilă, sunt situații de excepție. Cât timp măsura se menține în limitele unei excepții, este rezonabilă și proporțională scopului executării obligațiilor. Transformarea ei în regulă, prin instituirea unui drept unilateral, potestativ al consumatorului și a unei obligații corelative a creditorului de a accepta darea în plată, sub sancțiunea pronunțării unei hotărâri de către instanța de judecată, încalcă în mod evident libertatea economică a creditorului, care este silit să accepte o altă modalitate de valorificare a creanței decât aceea care rezultă din scopul activității sale și natura contractelor încheiate în realizarea acestuia (împrumuturi bănești care, potrivit principiului nominalismului, presupun restituirea întocmai a sumelor împrumutate).

26. Libera inițiativă ar însemna libertatea persoanei de a desfășura activitatea economică în modalitatea pe care aceasta o consideră cea mai potrivită pentru a-și atinge scopul, uzând de mijloacele juridice pe care le are la dispoziție. În desfășurarea activității sale economice, persoana este liberă să își aleagă partenerii contractuali și clienții. Ca o consecință, deși libertatea contractuală nu are valențe constituționale exprese, ea ar putea

fi subsumată conceptului de liberă inițiativă, deoarece mijlocul juridic prin care persoana participă la viața economică este contractul ca formă de manifestare a libertății contractuale.

27. Se mai susține că, atunci când este vorba despre un raport între particulari, statul trebuie să reglementeze justa exercitare a drepturilor concurente, și nu să supună un particular voinței arbitrare a unui alt particular. Nu sunt prevăzute condițiile în care libertatea prevăzută de art. 53 poate fi îngrădită prin instituirea dreptului consumatorului de a proceda la darea în plată, ceea ce înseamnă că dreptul consumatorului ce restrânge libertatea economică este discreționar. Măsurile propuse sunt disproporționate față de scopul urmărit. Scopul este protejarea debitorilor aflați în dificultate financiară, pe când Legea nr. 77/2016 — art. 4 alin. (1) — nu prevede o astfel de condiție pentru aplicarea dării în plată cu efect liberatoriu.

28. Protejarea consumatorilor și simpla calitate de consumator a uneia dintre părțile contractului nu poate conduce la un asemenea efect drastic de încălcare a libertății economice și contractuale, cu atât mai mult cu cât elementul de protecție socială lipsește cu desăvârșire din cadrul condițiilor de admisibilitate din art. 4 alin. (1) din Legea nr. 77/2016. Aceasta cu atât mai mult cu cât acordarea de drepturi generale unei categorii largi de consumatori, fără a exista criterii clare în ce privește necesitatea consumatorului de protecție socială, poate da naștere la abuzuri din partea consumatorilor.

29. În final, se afirmă că, întrucât Legea nr. 77/2016 aduce atingere art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 44 alin. (1)—(3), art. 45 și art. 53 din Constituție, este evidentă încălcarea art. 1 din Constituție.

30. **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă**, în Dosarul Curții nr. 2.649D/2016, apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, prevederile legale criticate fiind adoptate cu încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2), art. 44 alin. (2), art. 45 și art. 53 din Constituție.

31. **Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă**, în Dosarul Curții nr. 33D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

32. **Judecătoria Iași — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

33. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

34. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

35. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

36. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare, îl constituie prevederile art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 7, art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 28 aprilie 2016. Cu referire la acesta, Curtea constată că motivarea autoarelor excepției de neconstituționalitate nu vizează, în fapt, dispozițiile art. 7 din Legea nr. 77/2016, în integralitatea lui, ci alineatele (1)—(3) și

(5)—(6) ale acestuia. Astfel, în soluționarea prezentei cauze, Curtea constată că este investită exclusiv cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (1), (2), (3), (5) și (6) din Legea nr. 77/2016, și nu se va pronunța cu privire la constituționalitatea prevederilor art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016.

37. Prin urmare, Curtea urmează să se pronunțe cu privire la constituționalitatea prevederilor art. 1 alin. (3), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1)—(3), art. 7 alin. (1)—(3) și (5)—(6), art. 8 alin. (1) și (5), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016, care au următorul conținut:

— Art. 1 alin. (3): „Dispozițiile prezentei legi se aplică și în cazul în care creanța creditorului izvorând dintr-un contract de credit este garantată cu fideiusiunea și/sau solidaritatea unuia sau mai multor codebitori sau coplătitori.”;

— Art. 3: „Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, consumatorul are dreptul de a se stinge datorile izvorâte din contractele de credit cu tot cu accesorii, fără costuri suplimentare, prin darea în plată a imobilului ipotecat în favoarea creditorului, dacă în termenul prevăzut la art. 5 alin. (3) părțile contractului de credit nu ajung la un alt acord.”;

— Art. 4 alin. (1): „(1) Pentru stingerea creanței izvorând dintr-un contract de credit și a accesoriilor sale prin dare în plată trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, următoarele condiții:

a) creditorul și consumatorul fac parte din categoriile prevăzute la art. 1 alin. (1), astfel cum acestea sunt definite de legislația specială;

b) quantumul sumei împrumutate, la momentul acordării, nu depășea echivalentul în lei al 250.000 euro, sumă calculată la cursul de schimb publicat de către Banca Națională a României în ziua încheierii contractului de credit;

c) creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință;

d) consumatorul să nu fi fost condamnat printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni în legătură cu creditul pentru care se solicită aplicarea prezentei legi.”;

— Art. 5 alin. (1)—(3): „(1) În vederea aplicării prezentei legi, consumatorul transmite creditorului, prin intermediul unui executor judecătoresc, al unui avocat sau al unui notar public, o notificare prin care îl informează că a decis să îi transmită dreptul de proprietate asupra imobilului în vederea stingerii datoriei izvorând din contractul de credit ipotecar, detaliind și condițiile de admisibilitate a cererii, astfel cum sunt reglementate la art. 4.

(2) Notificarea prevăzută la alin. (1) trebuie să cuprindă și stabilirea unui interval orar, în două zile diferite, în care reprezentantul legal sau convențional al instituției de credit să se prezinte la un notar public propus de debitor în vederea încheierii actului translativ de proprietate, prin care se stinge orice datorie a debitorului, principal, dobânzi, penalități, izvorând din contractul de credit ipotecar, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi.

(3) Prima zi de convocare la notar public nu poate fi stabilită la un termen mai scurt de 30 de zile libere, perioadă în care se suspendă orice plată către creditor, precum și orice procedură judiciară sau extrajudiciară demarată de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia îndreptată împotriva consumatorului sau a bunurilor acestuia.”;

— Art. 7: „(1) În termen de 10 zile de la data comunicării notificării emise în conformitate cu dispozițiile art. 5, creditorul poate contesta îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii reglementate de prezenta lege.

(2) Cererea se judecă în procedură de urgență, cu citarea părților, de judecătoria în circumscripția căreia domiciliază consumatorul.

(3) Apelul împotriva hotărârii pronunțate în conformitate cu dispozițiile alin. (2) se depune de partea interesată în termen de 15 zile lucrătoare de la comunicare și se judecă cu celeritate. [...]

(5) În situația în care se admite contestația formulată de creditor, părțile vor fi puse în situația anterioară îndeplinirii demersurilor prevăzute de prezenta lege.

(6) În termen de 10 zile de la data respingerii definitive a contestației, creditorul are obligația să se prezinte, în conformitate cu notificarea prealabilă a debitorului, la notarul public indicat în cuprinsul acesteia. Dispozițiile art. 5 alin. (4) sunt aplicabile atât în vederea transmiterii informațiilor și a înscrisurilor, cât și în vederea stabilirii datei exacte a semnării actului de dare în plată.”;

— Art. 8 alin. (1) și (5): „(1) În situația în care creditorul nu se conformează dispozițiilor prevăzute de prezenta lege, debitorul poate cere instanței să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor. [...]

(5) Dreptul de a cere instanței să constate stingerea datoriei izvorâte din contractele de credit aparține și consumatorului care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat, indiferent de titularul creanței, de stadiul în care se află ori de forma executării silite care se continuă contra debitorului.”;

— Art. 10: „(1) La momentul încheierii contractului translativ de proprietate, respectiv de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, potrivit prevederilor art. 8 sau, după caz, ale art. 9, va fi stinsă orice datorie a debitorului față de creditor, acesta din urmă neputând solicita sume de bani suplimentare.

(2) De dispozițiile prezentului articol beneficiază și codebitorul sau fideiuserul care a garantat obligația debitorului principal.”;

— Art. 11: „În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit, precum și din devalorizarea bunurilor imobile, prezenta lege se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată.”

38. În opinia autoarelor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii, art. 21 referitor la liberul acces la justiție, art. 24 referitor la dreptul la apărare, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și art. 135 referitor la economie, precum și principiile accesibilității și previzibilității legii.

39. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi, raportate la prevederile art. 3 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă din perspectiva dispozițiilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căroră „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor [...] privind neconstituționalitatea [...] unei dispoziții dintr-o lege [...] care are legătură cu soluționarea cauzei [...]”.

40. Curtea observă, ca element comun al situației de fapt din cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea în prezentele dosare, că toate contractele de credit au fost încheiate înaintea intrării în vigoare a noului Cod civil, respectiv 1 octombrie 2011. Autoarele excepțiilor au invocat neconstituționalitatea art. 3 din Legea nr. 77/2016, fără să se raporteze, în mod distinct, așa cum a procedat Curtea în Decizia

nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, la cele două ipoteze ale acestuia, respectiv ipoteza care vizează aplicabilitatea noului Cod civil („*Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare*”) și ipoteza care vizează aplicabilitatea vechiului Cod civil.

41. Faptul că toate contractele de credit ce fac obiectul cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești care au sesizat Curtea în aceste dosare au fost încheiate înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil este relevant și în examinarea admisibilității, de asemenea din perspectiva art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, a excepției de neconstituționalitate a tezei a doua a art. 11 din Legea nr. 77/2016. Astfel, potrivit primei teze a acestuia, dispozițiile Legii nr. 77/2016 se aplică și contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, iar, potrivit celei de-a doua teze a art. 11, Legea nr. 77/2016 se aplică acelor contracte de credit încheiate după data intrării sale în vigoare. Așa fiind, excepția de neconstituționalitate a prevederilor **art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă**, întrucât acestea vizează contracte încheiate după intrarea în vigoare a Legii nr. 77/2016.

42. Totodată, Curtea reține că, în Decizia nr. 92 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 8 august 2017, cu unanimitate de voturi, a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016. În justificarea acestei soluții, Curtea a reținut, în paragraful 40 al deciziei și în temeiul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, că niciunul dintre consumatorii care sunt parte la contractele de credit nu a fost supus executării silite a imobilului ipotecat. Întrucât în cele 3 dosare conexe în prezenta cauză subzistă aceeași situație de fapt, Curtea va respinge, ca **inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016**.

43. Prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a reținut că dispozițiile art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3 teza a doua, art. 4, art. 7 și art. 8 din Legea nr. 77/2016, sunt constituționale numai în măsura în care instanța judecătorească are posibilitatea și obligația de a verifica îndeplinirea condițiilor imprevizunii pentru fiecare contract de credit în parte.

44. Având în vedere dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, faptul că, prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a constatat că prevederile menționate în prealabil sunt constituționale numai în măsura în care instanța judecătorească, în condițiile manifestării opoziției creditorului, poate și trebuie să facă aplicarea teoriei imprevizunii la contractele în derulare, precum și faptul că decizia precitată a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, ulterior datei la care a fost sesizată Curtea Constituțională în dosarele conexe în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate a prevederilor **art. 11 teza întâi raportate la dispozițiile art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 7 alin. (1)—(3) și (5)—(6) și ale art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 va fi respinsă ca devenită inadmisibilă**.

45. În continuare, Curtea va examina pretinsa contrarietate dintre, pe de o parte, principiile și dispozițiile constituționale invocate în susținerea prezentei excepții de neconstituționalitate și, pe de altă parte, **celelalte dispoziții ale Legii nr. 77/2016 criticate**.

46. Curtea reține că prevederile legale criticate din Legea nr. 77/2016 au mai format, în repetate rânduri, obiect al controlului de constituționalitate, în acest sens fiind, spre exemplu, deciziile nr. 623 din 25 octombrie 2016, precitată,

nr. 15 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 241 din 7 aprilie 2017, nr. 35 din 19 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 342 din 10 mai 2017, nr. 92 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 8 august 2017, nr. 93 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 382 din 22 mai 2017, nr. 94 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 4 august 2017, nr. 95 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 9 august 2017, nr. 238 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 666 din 11 august 2017, nr. 240 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 402 din 29 mai 2017, nr. 357 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 19 octombrie 2017, nr. 358 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 3 octombrie 2017, nr. 359 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 1 noiembrie 2017, nr. 367 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 564 din 17 iulie 2017, și nr. 391 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 858 din 31 octombrie 2017.

47. Considerentele reținute de Curte în deciziile menționate sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în analiza criticilor formulate din perspectiva principiilor și dispozițiilor constituționale invocate în prezentele cauze.

48. În ceea ce privește criticile formulate din perspectiva respectării exigențelor impuse de **art. 1 alin. (5) din Constituție** și a principiilor subsumate acestuia de către autoarele excepției, respectiv al accesibilității, previzibilității, securității, legalității, siguranței circuitului civil, statului de drept, autorității de lucru judecat și stabilității legii, Curtea amintește paragrafele 109—111 ale Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, în care Curtea a reținut, în esență, că aspectele invocate în legătură cu art. 1 alin. (5) din Constituție vizează, mai degrabă, chestiuni care țin de interpretarea sau aplicarea legii de către instanța judecătorească sau se referă la corelarea dintre prevederi legale din acte normative diferite.

49. În ceea ce privește critica referitoare la încălcarea **art. 15 alin. (2) din Constituție**, Curtea a reținut, în Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, că, „Indiferent de textul legal specific în baza căruia au fost încheiate contractele până la data de 1 octombrie 2011, ele se supun reglementării de drept comun, Codul civil din 1864, care, în mod evident, permitea aplicarea teoriei imprevizunii, în temeiul art. 969 și art. 970. Având în vedere că Legea nr. 77/2016 reprezintă o aplicare a teoriei imprevizunii la nivelul contractului de credit, prevederile acesteia nu retroactivează” (paragraful 115).

50. Cu privire la critica raportată la **art. 16 din Constituție** referitor la principiul egalității în drepturi, pe lângă cele reținute de Curte în paragraful 112 al Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, prin care a constatat conformitatea cu acest standard constituțional a prevederilor criticate, se observă și că, în Decizia nr. 35 din 19 ianuarie 2017 (paragraful 64), Curtea a reiterat jurisprudența sa constantă potrivit căreia noțiunea fundamentală de *egalitate în fața legii* nu presupune că stabilirea unui tratament juridic diferențiat unor situații distincte este discriminatorie. Curtea a mai reținut, în Decizia nr. 35 din 19 ianuarie 2017, că deosebirile obiective dintre categoria profesioniștilor și cea a consumatorilor sunt suficient de relevante și semnificative încât să justifice opțiunea legiuitorului de a le aplica un regim juridic distinct, în acest fel asigurându-se deplina respectare a acestui principiu constituțional fundamental. Astfel, în Decizia nr. 192 din 31 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din

21 iunie 2005, Curtea a precizat că „Egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și deci instituirea aceleiași regim juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat”.

51. Curtea constată, în continuare, că, în cele 3 dosare conexe în prezenta cauză, excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în cauze aflate pe rolul instanțelor judecătorești în care, la data la care consumatorii au transmis către creditoare notificarea prevăzută de art. 5 din Legea nr. 77/2016, niciunul dintre imobilele ipotocate în favoarea creditoarelor nu se mai afla în proprietatea lor. În plus, se constată că imobilele ipotocate nu au fost executate silit, ci au fost înstrăinate, cu acordul creditoarelor, iar prețul obținut a fost scăzut din valoarea creanței. În aceste condiții, consumatorii au transmis creditoarelor notificarea prevăzută de art. 5 din Legea nr. 77/2016, urmărind să se prevaleze de efectele prevăzute de art. 3 din Legea nr. 77/2016, respectiv stingerea datoriilor izvorâte din contractele de credit, cu tot cu accesorii, dar fără să transmită și dreptul de proprietate asupra imobilului ipotecat. În cadrul procedurii prevăzute de art. 7 din Legea nr. 77/2016, autoarele excepțiilor de neconstituționalitate, precum și consumatorii s-au raportat la aceste particularități și au arătat, de pildă, că imobilul ipotecat a fost înstrăinat de către consumatori cu acordul creditoarelor; că, prin această înstrăinare, creditul a fost rambursat parțial, iar dreptul real de ipotecă al creditoarelor a fost stins și, în consecință, radiat din cartea funciară; că, având în vedere împrejurările învederate, notificarea prevăzută de art. 5 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 a avut ca obiect exclusiv stingerea datoriilor, fără să se solicite și darea în plată a imobilului ipotecat.

52. Curtea constată că rațiuni care țin de respectarea dreptului de proprietate privată al consumatorului impun concluzia potrivit căreia **și categoria consumatorilor care nu au fost supuși executării silite trebuie să se bucure de dreptul de a li se stinge obligațiile născute din contractul de credit ipotecar**, potrivit Legii nr. 77/2016, în condițiile intervenirii impreviziunii. Recunoașterea acestui drept nu pune în discuție dreptul de proprietate al creditorului, acesta fiind suficient garantat și ocrotit din punct de vedere constituțional, așa cum a reținut Curtea în paragraful 47 al Deciziei nr. 95 din 28 februarie 2017, potrivit căruia ficțiunea legislativă a stingerii întregii datorii a consumatorului asigură echilibrul contractual dintre părți în limitele riscului inerent unui contract de credit, eliminând din sfera raporturilor dintre debitor și creditor riscul supraadăugat.

53. Prevederile art. 44 alin. (2) din Constituție, care instituie pentru legiuitorul ordinar obligația de a garanta și ocroti, în mod egal, proprietatea privată, **indiferent de titularul ei**, lasă fără relevanță faptul că executarea obligațiilor derivate din contractul de credit se produce în mod voluntar sau silit sau că bunul imobil a fost înstrăinat, cu acordul băncii sau în cadrul unei proceduri execuționale silite, anterior sau ulterior intrării în vigoare a legii. De asemenea, din perspectiva aceleiași obligații constituționale care îi revine legiuitorului ordinar, Curtea reține că debitorii care continuă să își execute obligațiile, în condițiile în care au înstrăinat bunul imobil ipotecat cu acordul băncii anterior/ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016, iar sumele de bani astfel obținute au fost scăzute din valoarea principalului rămas de

plată, fără să îl fi acoperit în integralitate, sunt în aceeași situație juridică cu debitorii care sunt supuși, în continuare, unei proceduri de executare silită, în cursul căreia bunul imobil ipotecat a fost înstrăinat, iar sumele de bani astfel obținute au fost scăzute din valoarea principalului rămas de plată.

54. Mai mult decât atât, în aplicarea prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, legiuitorul ordinar este obligat să ofere soluții normative care să asigure nu doar o egalitate formală a cetățenilor, ci o egalitate în sens material (cu privire la noțiunile de egalitate materială și formală, a se vedea Decizia nr. 1.541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011, Decizia nr. 85 din 28 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 19 aprilie 2013, Decizia nr. 524 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 3 februarie 2014, Decizia nr. 542 din 15 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 11 decembrie 2014, paragraful 30, Decizia nr. 633 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 9 ianuarie 2015, paragraful 19, Decizia nr. 27 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 197 din 25 martie 2015, paragraful 17, Decizia nr. 45 din 17 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 366 din 27 mai 2015, paragraful 18, Decizia nr. 576 din 29 septembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 5 noiembrie 2015, paragraful 17, Decizia nr. 799 din 18 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 862 din 19 noiembrie 2015, paragraful 68). Acest principiu se aplică și în situația de față, respectiv cu privire la cele două categorii de consumatori.

55. Prin urmare, rezultă că prevederile constituționale ale art. 44 alin. (1) și alin. (2), acesta din urmă coroborat cu art. 16 alin. (1), nu numai că permit, ci impun atât protecția dreptului de proprietate al consumatorului aflat în situația anterioară, cât și egala ocrotire și garantare a acestuia în raport cu dreptul de proprietate al consumatorului al cărui imobil afectat de ipotecă a fost înstrăinat în cadrul unei proceduri de executare silită.

56. În ceea ce privește criticile formulate din perspectiva art. 21 și art. 24 din Constituție și care vizează prevederile art. 7 din Legea nr. 77/2016, Curtea reamintește că, în paragraful 116 al Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, a reținut că instituția impreviziunii aplicabilă *ope legis*, pentru toate contractele încheiate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 77/2016, nu poate fi recunoscută, fiind în contradicție cu prevederile constituționale ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, precum și cele ale art. 124 privind înfăptuirea justiției.

57. Referitor la criticile formulate din perspectiva prevederilor **art. 44** din Constituție și Primul Protocol al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în paragraful 128 al Deciziei nr. 623 din 25 octombrie 2016, Curtea a reținut că, în jurisprudența sa (a se vedea Decizia nr. 270 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 28 iulie 2014, paragraful 19), a statuat că, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate. De principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atributele acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (în acest sens, a se vedea și Decizia

nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993). De asemenea, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul ordinar este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principială conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat. Așadar, textul art. 44 din Constituție cuprinde expres în cadrul alin. (1) o dispoziție specială în temeiul căreia legiuitorul are competența de a stabili conținutul și limitele dreptului de proprietate, inclusiv prin introducerea unor limite vizând atributele dreptului de proprietate. În aceste condiții, Curtea a reținut că dreptul de proprietate nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor limitări, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituție; însă limitele dreptului de proprietate, indiferent de natura lor, nu se confundă cu însăși suprimarea dreptului de proprietate. Statul protejează dreptul de proprietate în condițiile exercitării sale cu bună-credință (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 245 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 546 din 20 iulie 2016, paragrafele 59 și 60). Dreptul de proprietate al instituțiilor de credit nu cunoaște nicio limitare în condițiile impreviziunii, adaptarea/încetarea contractelor neînsemnând nici măcar limitarea dreptului de proprietate.

58. De asemenea, prin Decizia nr. 93 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din

61. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 5 alin. (3) din Legea nr. 77/2016, și cu unanimitate de voturi, cu privire la celelalte dispoziții legale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (5) și art. 11 teza a doua, precum și a dispozițiilor art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3 teza întâi din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Bancpost — S.A. din București, Societatea ERB New Europe Funding II BV din Amsterdam și Societatea Raiffeisen Bank — S.A. din București în dosarele nr. 18.453/301/2016 și nr. 15.148/301/2016 ale Judecătorei Sectorului 3 București — Secția civilă și în Dosarul nr. 22.939/245/2016 al Judecătorei Iași — Secția civilă.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 7 alin. (1)—(3) și (5)—(6) și ale art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale acelorași instanțe

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi, raportate la art. 1 alin. (3), art. 5 alin. (1)—(3) și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de aceleași părți în aceleași dosare ale acelorași instanțe, și constată că acestea sunt constituționale, prin raportare la criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 3 București — Secția civilă și Judecătorei Iași — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 decembrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Cosmin-Marian Văduva

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

GUVERNUL ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ PENTRU CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE

ORDIN

pentru aprobarea Normelor de securitate nucleară privind supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare pentru instalațiile nucleare

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (7) din Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.627/2003, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere art. 5 din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, luând în considerare Referatul Direcției ciclul combustibilului nuclear nr. 16.344 din 24.04.2018,

președintele Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare emite următorul ordin:

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin se aprobă Normele de securitate nucleară privind supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare pentru instalațiile nucleare, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă art. 87, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 113, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136,

159, 160, 161, 162, 163 și 164 din Normele privind cerințele specifice pentru sistemele de management al calității pentru exploatarea instalațiilor nucleare, aprobate prin Ordinul președintelui Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare nr. 74/2003, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 681 și 681 bis din 26 septembrie 2003, cu modificările ulterioare.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare,
Rodin Traicu

București, 26 aprilie 2018.
Nr. 96.

ANEXĂ

Norme de securitate nucleară privind supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare pentru instalațiile nucleare

CAPITOLUL I

Domeniu, scop, definiții

SECȚIUNEA 1

Domeniu și scop

Art. 1. — (1) Prezentele norme sunt emise în conformitate cu prevederile Legii nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Prin prezentele norme se stabilesc cerințele generale privind supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare pentru instalațiile nucleare, respectiv pentru sistemele, structurile, componentele și echipamentele acestora, inclusiv software-ul pentru sistemele de instrumentație și control, care au funcții de securitate nucleară și/sau sunt importante pentru funcționarea sigură și fiabilă a instalațiilor nucleare.

(3) Îndeplinirea prevederilor prezentelor norme constituie o condiție necesară pentru autorizarea de către Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, denumită în continuare CNCAN, a activităților de punere în funcțiune și exploatare a unei instalații nucleare.

(4) Prevederile prezentelor norme se aplică atât titularilor, cât și solicitanților de autorizație pentru fazele de punere în funcțiune și exploatare a unei instalații nucleare.

(5) Solicitanții de autorizație pentru fazele de punere în funcțiune și exploatare a unei instalații nucleare trebuie să asigure condițiile pentru îndeplinirea cerințelor prezentelor

norme din fazele de proiectare, respectiv construcție și montaj ale instalației nucleare.

(6) Prevederile prezentelor norme se aplică activităților de supraveghere, întreținere, testare și inspecție implementate atât în mod curent, cât și în cadrul opririlor planificate și neplanificate ale unei instalații nucleare, inclusiv la efectuarea lucrărilor de re tehnologizare a sistemelor, structurilor, componentelor și echipamentelor unei instalații nucleare.

Art. 2. — Prezentele norme se aplică următoarelor categorii de instalații nucleare:

- a) centrale nucleare electrice;
- b) reactoare de cercetare, reactoare de putere zero și ansambluri subcritice;
- c) reactoare de demonstrație;
- d) fabrici de combustibil nuclear;
- e) instalații de stocare a combustibilului nuclear uzat;
- f) orice alte instalații nucleare pentru care CNCAN consideră necesară aplicarea, parțială sau integrală, a acestor norme și o impune prin condițiile din autorizația de punere în funcțiune sau de exploatare.

SECȚIUNEA a 2-a

Definiții

Art. 3. — (1) Termenii utilizați în prezentele norme sunt definiți în anexa nr. 1, cu excepția acelor ale căror definiții se regăsesc în textul prezentelor norme.

(2) Abrevierea SSCE se utilizează pentru a face referire în mod generic la sistemele, structurile, componentele și

echipamentele unei instalații nucleare, inclusiv software-ul pentru sistemele de instrumentație și control.

(3) Abrevierea LCTO se utilizează pentru a face referire la limitele și condițiile tehnice de operare pentru instalația nucleară.

(4) Funcționarea de probă, funcționarea propriu-zisă, întreținerea, repararea, modificarea și conservarea instalației nucleare sunt considerate componente ale fazei de exploatare.

CAPITOLUL II

Cerințe generale privind supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare

SECȚIUNEA 1

Prevederi generale

Art. 4. — (1) Titularul de autorizație trebuie să stabilească, să documenteze și să implementeze programele de supraveghere, întreținere, testare și inspecție în exploatare a SSCE, precum și programe adecvate de management al duratei de viață pentru SSCE, pentru a se asigura că disponibilitatea, fiabilitatea și funcționalitatea lor rămân în conformitate cu bazele de proiectare pentru toată durata de viață a instalației nucleare.

(2) Programele prevăzute la alin. (1) trebuie să includă inspecții periodice și teste ale SSCE, cu scopul de a stabili dacă acestea sunt acceptabile pentru a continua funcționarea instalației nucleare în condiții de securitate nucleară sau dacă sunt necesare acțiuni corective.

(3) Programele prevăzute la alin. (1) trebuie să ia în considerare LCTO și să fie reevaluate periodic ținând cont de experiența de exploatare.

Art. 5. — Amploarea și frecvența activităților de supraveghere, întreținere, testare și inspecție în exploatare a SSCE trebuie determinate printr-o abordare sistematică, ținând cont de:

- a) importanța SSCE pentru securitatea nucleară și pentru funcționarea sigură și fiabilă a instalației nucleare;
- b) fiabilitatea inerentă a SSCE;
- c) potențialul de degradare al SSCE, bazat pe experiența de exploatare, pe recomandările proiectanților, respectiv ale producătorilor/fabricanților și pe rezultatele programelor de cercetare;
- d) rezultatele monitorizării stării SSCE;
- e) cerințele, specificațiile tehnice și recomandările stabilite de proiectanții SSCE;
- f) cerințele și dispozițiile stabilite de CNCAN.

Art. 6. — (1) SSCE trebuie să fie proiectate și instalate astfel încât să poată fi testate, întreținute, reparate și inspectate sau monitorizate periodic, astfel încât să se asigure integritatea și capabilitatea funcțională a acestora pe toată durata de exploatare a instalației nucleare, fără a periclita securitatea lucrătorilor și fără reducerea semnificativă a disponibilității SSCE, în conformitate cu codurile și standardele aplicabile și cerințele rezultate din analizele de securitate nucleară, inclusiv din analizele de fiabilitate.

(2) În cazul în care aceste prevederi nu se pot îndeplini, trebuie implementate metode alternative sau indirecte, validate prin experiența de exploatare la nivel internațional, prin care să se asigure că integritatea și capabilitatea funcțională a SSCE sunt păstrate pe toată durata de exploatare a instalației nucleare. Trebuie specificate și asigurate măsurile de precauție, relevante pentru securitatea nucleară, implementate pentru a compensa potențialele defecte nedepistate.

Art. 7. — (1) Titularul de autorizație trebuie să stabilească proceduri pentru activitățile de supraveghere, întreținere, testare și inspecție periodică în exploatare. Aceste proceduri trebuie

revizuite, validate și actualizate periodic, în conformitate cu cerințele sistemului de management, ținând cont de experiența de exploatare, de cele mai noi standarde și bune practici aplicabile și de dezvoltarea echipamentelor, mijloacelor și metodelor tehnice utilizate pentru activitățile de întreținere, testare, supraveghere și inspecție.

(2) Titularul de autorizație trebuie să implementeze un sistem cuprinzător de planificare și control al lucrărilor, pentru a se asigura că activitățile de supraveghere, întreținere, testare și inspecție în exploatare sunt autorizate și efectuate în conformitate cu procedurile aprobate.

(3) Procedurile trebuie să specifice, acolo unde este aplicabil, criteriile de acceptare și acțiunile care trebuie întreprinse ca răspuns la abaterile de la criteriile de acceptare în activitățile de supraveghere, întreținere, testare și inspecție.

(4) Procedurile trebuie să fie clare, concise și să conțină informațiile și indicațiile necesare pentru înțelegerea și execuția corectă a lucrării.

(5) Titularul de autorizație trebuie să stabilească modul în care urmează a fi implementate procedurile de întreținere, testare, supraveghere și inspecție.

(6) Procedurile trebuie să fie la îndemâna executanților și trebuie urmărite pas cu pas, acolo unde este aplicabil, în timpul efectuării activității, iar, atunci când procedurile sunt găsite ca inadecvate, lucrările trebuie oprite la primul pas sigur și activitățile trebuie reluate numai după clarificarea deficiențelor semnalate.

(7) Titularul de autorizație trebuie să ia măsuri ca, atunci când printr-o procedură se cere documentarea unei acțiuni sau înregistrarea de date, informațiile necesare să fie înregistrate și disponibile înaintea repunerii în funcțiune a SSCE, astfel încât să reflecte modul în care a fost executată lucrarea.

Art. 8. — Datele privitoare la activitățile de supraveghere, întreținere, testare și inspecție a SSCE trebuie înregistrate, colectate într-o bază de date comună, păstrate și analizate periodic. Înregistrările trebuie verificate pentru a căuta și identifica indicații cu privire la defecte incipiente și defecte recurente, pentru a iniția acțiuni de întreținere corectivă și pentru a revizui în consecință programele de întreținere preventivă.

Art. 9. — Înainte de scoaterea din funcțiune sau repunerea în serviciu a SSCE trebuie să se asigure evaluarea sistematică și aprobarea modificării configurației de exploatare, cu documentarea confirmării că noua configurație este corectă, precum și cu teste funcționale atunci când acestea sunt necesare, conform procedurilor titularului de autorizație privind controlul configurației.

Art. 10. — În urma oricărui eveniment, titularul de autorizație trebuie să demonstreze că funcțiile de securitate nucleară și integritatea structurală și funcțională a SSCE, care ar fi putut fi afectate de acel eveniment, sunt menținute și să implementeze toate acțiunile corective necesare. Acțiunile corective includ activități de inspecție, testare, întreținere și reparații, după caz.

Art. 11. — (1) Titularul de autorizație trebuie să se asigure că activitățile de supraveghere, întreținere, testare și inspecție pentru SSCE și serviciile tehnice aferente sunt efectuate de personal care deține competențele și calificările necesare, inclusiv experiență practică relevantă în aceste activități în instalația nucleară respectivă sau în instalații cu SSCE similare.

(2) În cazul în care activitățile de supraveghere, întreținere, testare și inspecție pentru SSCE și serviciile tehnice aferente, inclusiv cele pentru evaluarea și interpretarea rezultatelor inspecțiilor și testelor, necesită expertiză tehnică de specialitate care nu este pe deplin disponibilă în cadrul organizației titularului de autorizație, acestea trebuie implementate cu implicarea

directă a proiectanților și fabricanților originali ai SSCE sau al unor companii specializate a căror capacitate tehnică este recunoscută oficial de proiectanții și fabricanții originali ai SSCE, în măsura în care acest lucru este practic posibil.

(3) Titularul de autorizație trebuie să se asigure că activitățile de întreținere, testare, supraveghere și inspecție pentru SSCE și serviciile tehnice aferente sunt efectuate utilizând proceduri, echipamente și metode adecvate, a căror eficacitate a fost demonstrată, în conformitate cu reglementările, standardele, prescripțiile și ghidurile tehnice aplicabile și ținând cont de recomandările producătorilor SSCE respective, de experiența de exploatare internă și internațională, precum și de rezultatele activităților de cercetare și dezvoltare tehnologică relevante.

(4) Aplicând conceptul de client inteligent, titularul de autorizație trebuie să își dezvolte și să își mențină, în cadrul organizației proprii, personal care deține calificările, expertiza și experiența necesare pentru a stabili standardele și specificațiile tehnice, respectiv pentru a evalua și a verifica independent, în măsura în care acest lucru este practic posibil, lucrările efectuate în beneficiul său de organizații externe, cu scopul de a se asigura că acestea respectă toate cerințele aplicabile.

(5) Activitățile desfășurate de către personalul furnizorilor de servicii, contractanților și subcontractanților, cu impact direct asupra SSCE, trebuie să fie autorizate și monitorizate de către un membru competent al personalului propriu al titularului de autorizație, care deține calificările, expertiza și experiența necesare, special desemnat.

Art. 12. — (1) Programele de supraveghere, întreținere, testare și inspecție trebuie revizuite și actualizate, cu o frecvență mai mare decât cu ocazia revizuirii periodice a securității nucleare, pentru:

a) a utiliza noi informații pe măsură ce acestea devin disponibile;

b) a ține cont de noi aspecte relevante pe măsură ce apar, inclusiv din experiența de exploatare internă și internațională din industria nucleară în particular, precum și din industria energetică în general;

c) a ține cont de cele mai noi reglementări, standarde și bune practici aplicabile și recunoscute la nivel național și internațional, în industria nucleară în particular, precum și în industria energetică în general;

d) a utiliza instrumente și metode moderne și mai avansate, pe măsură ce acestea devin accesibile;

e) a evalua eficacitatea practicilor de testare, supraveghere, întreținere și inspecție în exploatare luate în considerare pe durata de exploatare a instalației nucleare.

(2) Orice modificări propuse la programele de supraveghere, întreținere, testare și inspecție trebuie evaluate înainte de implementare, pentru a se estima efectele lor asupra disponibilității SSCE, impactul lor asupra securității nucleare, precum și conformitatea cu cerințele aplicabile.

SECȚIUNEA a 2-a

Standarde și ghiduri

Art. 13. — (1) Solicitantul, respectiv titularul de autorizație, trebuie să identifice și să ia în considerare standardele și bunele practici curente, recunoscute la nivel internațional, aplicabile pentru supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare pentru SSCE ale instalației nucleare.

(2) Documentele de referință menționate în anexa nr. 2 la prezentele norme reprezintă exemple de standarde și ghiduri privind bune practici recunoscute pe plan internațional și se

recomandă ca orice nouă revizie a acestora să fie luată în considerare de către titularul de autorizație, în vederea îmbunătățirii procesului și activităților implementate pentru supravegherea, întreținerea, testarea și inspecțiile în exploatare pentru SSCE ale instalației nucleare.

CAPITOLUL III

Cerințe privind supravegherea funcționării instalațiilor nucleare

SECȚIUNEA 1

Prevederi generale

Art. 14. — Titularul de autorizație trebuie să asigure, în timp util și la momentele oportune, monitorizarea activităților de exploatare, întreținere și testele de supraveghere pentru:

a) a cunoaște starea generală a instalației nucleare;

b) a verifica disponibilitatea SSCE, parametrii de funcționare ai instalației nucleare și conformitatea cu LCTO;

c) a evalua performanțele de exploatare ale instalației nucleare;

d) a recomanda și iniția modificări sau îmbunătățiri.

Art. 15. — (1) Titularul de autorizație trebuie să stabilească și să implementeze un proces de supraveghere continuă a instalațiilor nucleare și a SSCE, pentru a verifica dacă acestea funcționează în conformitate cu LCTO, în conformitate cu cerințele și condițiile stabilite prin documentația de proiectare și autorizațiile în vigoare.

(2) Rutinele de monitorizare ale SSCE trebuie planificate și stabilite cu o frecvență care să asigure detectarea în timp util a oricărei deficiențe.

CAPITOLUL IV

Cerințe privind testarea

SECȚIUNEA 1

Prevederi generale

Art. 16. — Pe perioada punerii în funcțiune și exploatarea instalației nucleare, titularul de autorizație trebuie să efectueze următoarele categorii de teste pentru SSCE:

a) teste inaugurale, la punerea în funcțiune a SSCE;

b) teste de supraveghere în exploatare;

c) teste funcționale pe perioada exploatării.

Art. 17. — Înregistrările rezultatelor monitorizărilor și testelor trebuie păstrate și analizate pentru a permite o detecție rapidă a oricăror modificări față de rezultatele monitorizărilor și testelor anterioare și de rezultatele de referință înregistrate în timpul punerii în funcțiune.

Art. 18. — După testare, SSCE trebuie să fie readuse la configurația prevăzută în documentația aprobată de punere în funcțiune sau de exploatare, imediat ce s-a încheiat testul.

Art. 19. — Toate sistemele, echipamentele și dispozitivele folosite pentru examinări și teste, împreună cu accesoriile lor, trebuie să fie calificate și calibrate înainte de a fi utilizate. Titularul de autorizație trebuie să asigure că toate sistemele, echipamentele și dispozitivele de examinare și testare sunt identificate în mod corespunzător în înregistrările de calibrare și să verifice periodic valabilitatea calibrărilor, în conformitate cu cerințele sistemului de management.

Art. 20. — Neconformitățile descoperite prin testări trebuie analizate și corectate sistematic, înainte de punerea/repunerea în funcțiune sau în intervalele de timp specificate, în scopul restabilirii condițiilor optime de funcționare și pentru a preveni recurența.

SECȚIUNEA a 2-a**Testele în timpul perioadei de punere în funcțiune**

Art. 21. — (1) În timpul perioadei de punere în funcțiune, titularul de autorizație trebuie să efectueze testele pentru:

- a) a demonstra performanța SSCE și a instalației nucleare în ansamblu;
- b) confirmarea sau determinarea acelor parametri și caracteristici ai SSCE care trebuie cunoscuți, dar care nu au putut fi determinați cu precizia cerută înaintea acestei faze;
- c) confirmarea că SSCE și instalația nucleară în ansamblu se comportă în conformitate cu cerințele de proiectare, inclusiv cu cerințele de securitate nucleară;
- d) respectarea reglementărilor și cerințelor de testare din reglementările și standardele aplicabile.

(2) Rezultatele testelor inaugurale trebuie analizate și aprobate de personal calificat pentru verificarea completitudinii testelor efectuate și confirmarea că SSCE îndeplinesc cerințele aplicabile. Se recomandă ca un reprezentant al autorității de proiectare să participe la aceste analize.

SECȚIUNEA a 3-a**Testele de supraveghere**

Art. 22. — SSCE cu funcții de securitate nucleară trebuie testate periodic pentru:

- a) a asigura că SSCE sunt disponibile pentru a funcționa așa cum este cerut prin documentația de proiectare;
- b) a detecta degradarea sau defectarea SSCE;
- c) a furniza datele necesare pentru confirmarea calculului de fiabilitate pentru SSCE;
- d) a determina tendințele necorespunzătoare pentru componentele individuale sau tipuri de componente pe perioade îndelungate;
- e) respectarea cerințelor de testare stabilite prin reglementările și standardele aplicabile și prin autorizațiile în vigoare.

Art. 23. — (1) Frecvența testelor trebuie stabilită în funcție de rezultatele analizelor de fiabilitate, de experiența de exploatare și de cerințele din reglementările și standardele aplicabile.

(2) După reparații sau modificări care presupun înlocuiri majore de componente se recomandă realizarea unor teste complete de durabilitate, similare cu cele de la punerea în funcțiune a SSCE respective, pentru a demonstra nivelul de performanță cerut prin proiect.

(3) Frecvența testelor poate fi crescută sau redusă, după caz, cu aprobarea CNCAN, la apariția unor tendințe de degradare a SSCE, ca urmare a procesului de îmbătrânire.

Art. 24. — (1) Rezultatele testelor trebuie să fie analizate pentru a identifica SSCE a căror performanță este mai slabă decât cea considerată în analizele de fiabilitate.

(2) Înregistrarea și prezentarea rezultatelor testelor trebuie să permită compararea cu ușurință cu rezultatele testelor anterioare, precum și detectarea modificărilor față de testele anterioare, inclusiv față de valorile de referință măsurate pe perioada punerii în funcțiune.

Art. 25. — (1) Parametrii de funcționare pe perioadele testărilor trebuie precizați în procedurile de testare.

(2) În cazul în care, pe perioadele de testare, valorile înregistrate pentru parametrii de funcționare se găsesc în afara domeniului normal, trebuie precizate limitele admisibile în procedurile de testare.

(3) Procedurile de testare trebuie să precizeze criteriile de acceptare pentru performanța SSCE în cadrul testelor respective.

Art. 26. — Valorile parametrilor de tipul sensului de rotație, temperatura lagărelor, vibrații, timpii de întârziere și capacitatea de control al funcționării de la distanță sau local trebuie înregistrate prin teste de supraveghere funcționale.

SECȚIUNEA a 4-a**Testele funcționale pe perioada exploatării**

Art. 27. — Titularul de autorizație trebuie să ia măsuri pentru efectuarea de teste funcționale pe perioada exploatării, ca urmare a efectuării unor activități de întreținere, reparație, înlocuiri de echipamente, modificări ale SSCE sau modificări în procedurile de operare, pentru a se demonstra menținerea performanțelor SSCE în conformitate cu cerințele de proiectare.

Art. 28. — În vederea efectuării testelor funcționale trebuie asigurate următoarele:

- a) elaborarea de proceduri de testare detaliate;
- b) analiza testelor în raport cu cerințele proiectului și evaluările de securitate nucleară, pentru a asigura desfășurarea testelor în limitele evaluărilor de securitate nucleară;
- c) analize independente efectuate de grupuri multidisciplinare, pentru a asigura că toate pericolele sunt identificate și controlate corespunzător;
- d) identificarea responsabilităților pentru testare;
- e) instrumentația corespunzătoare pentru monitorizarea evoluției testului și detectării oricăror deficiențe;
- f) verificarea parametrilor SSCE ca urmare a modificărilor de configurație constând în modificări fizice sau modificări în procedurile de exploatare;
- g) identificarea acțiunilor care trebuie întreprinse în cazul apariției deficiențelor;
- h) respectarea cerințelor de testare din reglementările și standardele aplicabile.

Art. 29. — Pentru reactoarele nucleare, după orice oprire în cursul căreia etanșeitatea sistemului primar de răcire a reactorului ar putea să fi fost afectată, trebuie efectuate teste de scăpări înainte de reluarea exploatării sau trebuie asigurate măsuri echivalente de confirmare a etanșeității.

Art. 30. — Incinta sub presiune a circuitului primar de răcire al reactorului trebuie supusă unui test de rezistență la presiune la finalul fiecărui interval major de inspecție, dacă este necesar, în conformitate cu standardele tehnice aplicabile.

CAPITOLUL V**Cerințe privind inspecțiile în exploatare****SECȚIUNEA 1****Prevederi generale**

Art. 31. — (1) Titularul de autorizație trebuie să implementeze un program de inspecție periodică în exploatare în conformitate cu reglementările, codurile și standardele aplicabile.

(2) În programarea activităților de exploatare trebuie incluse prevederi care să permită efectuarea inspecțiilor periodice.

Art. 32. — Inspecțiile în exploatare pentru SSCE trebuie efectuate la intervale alese în baza unor ipoteze conservative, astfel încât să se asigure că orice deteriorare a celei mai expuse componente este detectată înainte să conducă la o defectare.

Art. 33. — Orice proces de inspecție în exploatare trebuie să fie calificat în ceea ce privește ariile supuse inspecției, metodele de control nedistructiv, defectele care sunt urmărite și cerințele privind eficacitatea activităților de inspecție. Această calificare presupune o demonstrație că ansamblul de echipamente,

proceduri de inspecție și personal calificat este adecvat pentru o anumită arie de inspecție, conform specificațiilor tehnice.

Art. 34. — Atunci când rezultatele inspecției indică un defect care nu respectă criteriile de acceptare, trebuie efectuate examinări suplimentare pentru a investiga problema respectivă, inclusiv prin inspecția și analiza mai multor componente sau arii similare. Amploarea examinărilor suplimentare se stabilește ținând cont de natura defectului și de măsura în care aceasta afectează evaluările de securitate nucleară pentru instalația respectivă, de consecințele potențiale, precum și de standardele tehnice aplicabile.

CAPITOLUL VI

Cerințe specifice privind supravegherea, testarea și inspecțiile pentru instalațiile nucleare dotate cu anvelopă de protecție a reactorului

SECȚIUNEA 1

Supravegherea, testarea și inspecțiile pentru instalațiile nucleare dotate cu anvelopă de protecție a reactorului

Art. 35. — Pentru instalațiile nucleare dotate cu anvelopă de protecție a reactorului, măsurile de supraveghere, testare și inspecție necesare pentru a verifica funcționarea anvelopei în conformitate cu cerințele de proiectare trebuie să includă cel puțin următoarele:

a) teste de rezistență la presiune, înainte de atingerea primei criticități a reactorului nuclear și după orice modificare semnificativă a anvelopei reactorului sau după ce sistemul anvelopei a fost supus la presiuni diferențiale ridicate ca urmare a unui accident sau la orice alte condiții severe de mediu;

b) teste de determinare a ratei de scăpări, înainte de atingerea primei criticități a reactorului nuclear și la intervale de testare justificate corespunzător, luând în calcul rezultatele testelor anterioare, inclusiv cel preoperațional; suplimentar față de testele de rutină trebuie efectuat un test de determinare a ratei de scăpări la presiunea de proiectare de fiecare dată când este efectuat un test de rezistență la presiune;

c) teste ale penetrațiilor și ale dispozitivelor de izolare, cum ar fi ecluzele și vanele care sunt parte din sistemul anvelopei, pentru demonstrarea etanșeității acestora și a operabilității, acolo unde este necesar;

d) inspecții pentru evaluarea integrității structurale, cum ar fi cele necesare pentru verificarea tendoanelor de pretensionare, verificarea deformațiilor structurilor și cele pentru verificarea câptușelii anvelopei;

e) monitorizarea condițiilor din anvelopa reactorului, inclusiv a temperaturii, presiunii și compoziției atmosferei.

CAPITOLUL VII

Cerințe privind întreținerea

SECȚIUNEA 1

Cerințe generale privind întreținerea

Art. 36. — Titularul de autorizație trebuie să ia măsuri pentru menținerea SSCE în condiții corespunzătoare de funcționare, astfel încât:

a) scurgerile fluidelor din sisteme să fie minimizate și controlate;

b) SSCE să fie protejate împotriva condițiilor adverse de mediu;

c) în timpul perioadelor de nefuncționare prelungite să fie luate măsuri de protecție și conservare adecvate pentru a preveni deteriorarea SSCE;

d) instrumentația și dispozitivele de comandă să fie menținute în funcțiune și calibrată.

Art. 37. — Activitățile de întreținere trebuie evaluate din punctul de vedere al securității nucleare înainte de efectuarea acestora.

SECȚIUNEA a 2-a

Planificarea activităților de întreținere

Art. 38. — (1) Titularul de autorizație trebuie să planifice activitățile de întreținere.

(2) Planificarea activităților de întreținere și controlul lor trebuie să includă:

a) identificarea lucrărilor necesare pentru operarea și menținerea instalației în stare corespunzătoare de funcționare;

b) identificarea și integrarea metodelor, resurselor, secvențelor și aprobărilor necesare desfășurării activităților;

c) estimarea cerințelor privind efectivele de personal și pregătirea și calificarea personalului;

d) identificarea cerințelor specifice ale proceselor de execuție, cum ar fi aspectele de securitatea muncii, de protecție împotriva radiațiilor ionizante, protecție la incendiu, izolări de echipamente;

e) identificarea activităților care afectează SSCE;

f) starea SSCE, mecanismele de degradare a acestora și deficiențele cu impact potențial asupra securității nucleare;

g) punctele de control al calității/verificarea conformității cu cerințele aplicabile;

h) identificarea cerințelor de verificare în instalații și de raportare a stadiului realizării verificării;

i) cerințele de testare după finalizarea activităților de întreținere și înainte de repunerea echipamentului în exploatare.

SECȚIUNEA a 3-a

Întreținerea corectivă

Art. 39. — Reparațiile SSCE trebuie planificate, autorizate și efectuate în cel mai scurt timp practic posibil. Prioritățile trebuie stabilite ținând cont, în primul rând, de impactul defectării SSCE respective asupra securității nucleare.

Art. 40. — (1) Titularul de autorizație trebuie să determine prompt, să evalueze și să înregistreze cauzele funcționării defectuoase a SSCE și trebuie să întreprindă acțiunile necesare pentru remedierea deficiențelor.

(2) Rezultatele evaluării trebuie să fie utilizate pentru a determina dacă este necesară sau nu intervenția asupra altor SSCE de același tip, pentru a preveni defectarea lor.

(3) În cazul în care evaluarea indică componente identice/similare, aparținând mai multor SSCE, care funcționează nesatisfăcător, trebuie dispuse acțiuni corective în vederea înlocuirii, reparării sau modificării tuturor componentelor identice/similare.

(4) În cazul în care un echipament găsit defect poate afecta funcționarea sigură și fiabilă a instalației nucleare, deficiența trebuie să fie imediat adusă la cunoștința persoanei cu autoritate de decizie asupra continuării exploatarei.

(5) Titularul de autorizație trebuie să asigure că prin efectuarea înlocuirilor, reparațiilor sau modificărilor nu se introduc deficiențe noi sistematice.

SECȚIUNEA a 4-a

Întreținerea preventivă

Art. 41. — (1) Titularul de autorizație trebuie să dezvolte și să implementeze programe de întreținere preventivă care să includă:

a) frecvența și tipul activităților de întreținere preventivă care trebuie să mențină disponibilitatea SSCE;

b) analiza periodică a eficacității programului de întreținere preventivă.

(2) Pentru o centrală nucleare electrică, programul de întreținere preventivă trebuie să fie stabilit înaintea atingerii primei criticități a reactorului nuclear.

Art. 42. — Acolo unde este practic posibil, se recomandă ca titularul de autorizație să implementeze activități de întreținere bazate pe fiabilitate, cu scopul de a optimiza întreținerea preventivă a SSCE.

SECȚIUNEA a 5-a

Întreținerea predictivă

Art. 43. — Acolo unde este practic posibil, se recomandă ca titularul de autorizație să utilizeze tehnici de întreținere predictivă, cum ar fi analiza vibrațiilor, analize spectrale, urmărirea temperaturii lagărelor, urmărirea impurităților metalice din uleiurile de ungere, monitorizarea echipamentelor cu elemente rotative, termografie, înregistrarea curbei efortului de deplasare pentru monitorizarea integrității mecanice în cazul armăturilor acționate cu motor, utilizarea sistemelor acustice pentru detectarea regimurilor de funcționare anormale, monitorizarea rezistenței cablurilor electrice, testarea eșantioanelor de cabluri electrice etc.

SECȚIUNEA a 6-a

Asigurarea pieselor de schimb, a materialelor consumabile și a serviciilor

Art. 44. — (1) Titularul de autorizație trebuie să identifice componentele și piesele de schimb și materialele consumabile necesare funcționării în condiții de siguranță a instalației nucleare, să stabilească minimul și maximul cantității pieselor de rezervă și materialelor consumabile necesare și să mențină nivelul stocului pieselor de rezervă și materialelor respective în aceste limite.

(2) Trebuie asigurată aprovizionarea corespunzătoare cu piese de schimb și materiale consumabile, în timp util, pentru a preveni situațiile în care activitățile de întreținere sunt amânate din cauza lipsei acestora.

(3) Limitele de minim și maxim pentru stocul de componente, piese de schimb și materiale consumabile trebuie analizate periodic și ajustate în funcție de utilizare, experiența de exploatare, perioadele de timp necesare de la întocmirea comenzilor până la recepție și perioadele de timp avute în vedere la planificarea activităților de întreținere preventivă.

(4) Calitatea componentelor, pieselor de schimb și materialelor consumabile necesare pentru funcționarea în condiții de siguranță a instalației nucleare trebuie să fie conformă cu reglementările, codurile și standardele aplicabile, cu specificațiile tehnice ale proiectanților SSCE în care se utilizează piesele și materialele respective și să respecte cerințele rezultate din analizele și evaluările de securitate nucleară și de fiabilitate, inclusiv din evaluările experienței de exploatare relevante.

(5) Titularul de autorizație trebuie să asigure procurarea de componente și piese de schimb pentru SSCE direct de la producătorii/fabricanții originali ai acestora sau de la furnizorii agreați de aceștia, în măsura în care este practic posibil, în baza specificațiilor tehnice originale, pentru menținerea proiectului aprobat, în conformitate cu cerințele privind controlul configurației de proiectare.

(6) În situația în care cerințele de la alin. (5) nu se pot respecta din cauza obsolescenței sau a indisponibilității din alte motive întemeiate a pieselor de schimb de la producătorii originali ai SSCE, titularul de autorizație trebuie să asigure produse echivalente, pentru conformitatea cu specificațiile și

intenția de proiectare. Utilizarea componentelor și pieselor de schimb instalate temporar trebuie menținută la minimum și controlată și în conformitate cu cerințele privind controlul configurației de proiectare.

(7) Titularul de autorizație trebuie să asigure păstrarea în bune condiții a componentelor, pieselor de schimb și materialelor consumabile procurate, pentru a preveni degradarea acestora înainte de utilizare.

Art. 45. — Titularul de autorizație trebuie să stabilească măsurile necesare pentru asigurarea în regim de urgență, inclusiv în afara orelor de program normal de zi, a componentelor, pieselor de schimb și a materialelor consumabile, precum și a serviciilor specializate de supraveghere, testare, inspecție, întreținere și asistență tehnică aferentă, pentru situațiile care nu pot fi anticipate și în care este necesară remedierea în cel mai scurt timp a unor defecțiuni care îndeplinesc una sau mai multe din următoarele criterii:

- a) pot afecta funcționarea în condiții optime a instalației nucleare;
- b) pot cauza indisponibilități ale SSCE cu funcții de securitate nucleară;
- c) pot cauza deviații de la LCTO;
- d) pot duce la încălcări ale limitelor și condițiilor din autorizațiile în vigoare.

SECȚIUNEA a 7-a

Calibrarea instrumentației din instalația nucleară

Art. 46. — (1) Titularul de autorizație trebuie să asigure întreținerea instrumentației din instalația nucleară astfel încât să garanteze funcționarea SSCE în conformitate cu LCTO.

(2) Bazele, metodele și frecvența de calibrare trebuie să fie definite.

(3) Pentru calibrarea instrumentației instalate trebuie folosite echipamente de măsură și control adecvate.

Art. 47. — (1) Pentru SSCE în care instrumentația instalată este găsită în afara limitelor de calibrare, trebuie analizate și evaluate consecințele asupra funcționării SSCE.

(2) Calibrarea și verificarea instrumentației trebuie să fie realizate utilizând echipamente conforme cu un standard recunoscut la nivel național sau internațional.

(3) Când asemenea standarde naționale sau internaționale nu există, baza pentru calibrare trebuie să fie documentată.

SECȚIUNEA a 8-a

Echipamentele de măsurare și încercare

Art. 48. — (1) Echipamentele de măsurare și încercare trebuie să fie de tipul, din domeniul, cu starea și precizia corespunzătoare pentru a permite măsurarea reală a valorilor parametrilor SSCE.

(2) Echipamentele de măsurare și încercare trebuie etalonate și verificate față de mijloace de măsurare certificate prin standarde naționale sau internaționale, recunoscute de CNCAN.

(3) Unde nu există etaloane naționale sau internaționale aplicabile, bazele utilizate pentru etalonare sau verificare trebuie fundamentate și documentate.

(4) Metoda și frecvența verificărilor și calibrării trebuie să fie stabilite având la bază precizia cerută/eroarea admisă, tipul echipamentului, caracteristicile de stabilitate și fiabilitate, precum și alți factori relevanți.

(5) Titularul de autorizație trebuie să păstreze evidența echipamentelor de măsurare și încercare și înregistrările privind reglarea, întreținerea, verificarea, calibrarea și verificarea metrologică.

(6) Echipamentele de măsurare și încercare trebuie marcate corespunzător; acolo unde marcarea nu este posibilă, se vor utiliza alte mijloace pentru a da posibilitatea utilizatorului să identifice în mod facil stadiul de calibrare/verificare.

(7) Dacă precizia oricărui echipament de măsură și testare devine incertă, acesta trebuie verificat.

(8) Când sunt identificate abateri de la limitele de precizie prescrise, trebuie evaluate validitatea și acceptabilitatea citirilor măsurătorilor sau încercărilor anterioare începând cu data ultimei calibrări/verificări.

(9) Echipamentele de măsurare și încercare trebuie să fie depozitate într-un mod care să asigure protecția împotriva pierderii, deteriorării sau distrugerii.

(10) Echipamentele de măsurare și încercare a căror perioadă de valabilitate a verificării metrologice a expirat sau sunt defecte trebuie izolate fizic sau trebuie utilizate alte metode pentru a împiedica utilizarea inadvertentă a acestora.

SECȚIUNEA a 9-a

Excluderea materialelor străine

Art. 49. — (1) Titularul de autorizație trebuie să stabilească și să implementeze măsurile necesare pentru excluderea oricărui materiale și obiecte străine care ar putea pătrunde accidental în SSCE ale instalației nucleare și care ar putea afecta negativ funcționarea acestora.

(2) Programele de pregătire pentru tot personalul care desfășoară activități cu impact direct asupra instalației nucleare trebuie să includă informații cu privire la consecințele potențiale ale materialelor și obiectelor străine asupra instalației, precum și procedurile pentru excluderea acestora.

CAPITOLUL VIII

Cerințe privind înregistrarea istoriei activităților de supraveghere, întreținere, testare și inspecție în exploatare pentru instalațiile nucleare

SECȚIUNEA 1

Prevederi generale

Art. 50. — (1) Titularul de autorizație trebuie să asigure înregistrarea istoriei activităților de exploatare a instalației nucleare.

(2) Istoria exploatării instalației nucleare trebuie să conțină date din următoarele domenii:

- a) performanțele în funcționarea instalației nucleare, inclusiv indicatorii de performanță;
- b) înregistrările istoriei activităților de întreținere;
- c) teste și inspecții;
- d) protecția împotriva radiațiilor ionizante;
- e) efluenții și deșeurile radioactive produse de instalația nucleară;
- f) componentele, piesele de schimb și materialele aprovizionate.

Art. 51. — (1) Sistemul de înregistrare a istoriei exploatării instalației trebuie să identifice și să includă SSCE pentru care este necesară colectarea datelor.

(2) Sistemul de înregistrare a istoriei exploatării instalației trebuie să definească și să includă tipurile de date care trebuie colectate și înregistrate.

(3) Datele colectate trebuie stocate într-o bază de date care să permită regăsirea cu ușurință a informațiilor privind denumirea și numărul unic de identificare a SSCE, proiectantul/producătorul, înregistrările realizate pe parcursul execuției SSCE, modelul, numărul de serie și alte date de pe plăcuțele de identificare, date privind activitățile de întreținere, manualele și desenele producătorului aplicabile, numerele de referință ale pieselor de schimb și echipamentele comune/similare.

Art. 52. — (1) Înregistrările completate trebuie analizate din punctul de vedere al îndeplinirii cerințelor de păstrare și utilizare a datelor corespunzătoare în programul de înregistrare a istoriei exploatării instalației nucleare. Trebuie luate măsurile necesare pentru menținerea unei copii actualizate a datelor înregistrate, în conformitate cu cerințele aplicabile din sistemul de management.

(2) Orice eroare aparentă, inconsistență sau omisiune a detaliilor trebuie tratată ca o neconformitate și rezolvată corespunzător.

Art. 53. — Personalul care efectuează planificarea activităților de supraveghere, testare, inspecție și întreținere, coordonatorii, responsabilii de activități și lucrătorii trebuie să utilizeze regulat istoria exploatării înregistrată, pentru planificarea activităților, pentru a prelua date privind lucrările și rezultatele activităților anterioare, dispozitivele speciale necesare, tipul și cantitatea de materiale necesare, forța de muncă și timpul necesar, informarea participanților la lucrări și utilizarea procedurilor sau instrucțiunilor necesare.

Art. 54. — (1) Activitatea de înregistrare a istoriei exploatării instalației nucleare poate fi realizată manual sau cu tehnici de analiză automată.

(2) Deficiențele legate de SSCE care persistă sau se repetă trebuie raportate responsabililor pentru activitatea de întreținere și/sau celor care asigură suportul tehnic pentru inițierea acțiunilor corective.

(3) Datele provenite din înregistrarea istoriei exploatării instalației nucleare trebuie utilizate pentru:

- a) analiza defectărilor;
- b) evaluarea activității de întreținere;
- c) întreținerea preventivă;
- d) managementul opririlor planificate și neplanificate;
- e) programul de reducere a expunerilor la radiații ionizante;
- f) analiza experienței industriale și a informațiilor furnizorilor;
- g) extinderea duratei de exploatare a instalației nucleare;
- h) analizele și evaluările periodice ale securității nucleare.

(4) Aceste analize pot ajuta la identificarea domeniilor în care este posibilă reducerea eforturilor privind întreținerea.

CAPITOLUL IX

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 55. — În termen de un an de zile de la intrarea în vigoare a prezentelor norme, titularii de autorizație pentru instalațiile nucleare aflate în faza de exploatare trebuie să transmită la CNCAN spre evaluare un raport care să prezinte analiza conformității cu cerințele prezentelor norme și un plan de acțiuni pentru implementarea integrală a cerințelor. Planul de acțiuni trebuie supus aprobării CNCAN.

Art. 56. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentele norme.

Definiții

Întreținere corectivă — ansamblu al lucrărilor de întreținere neplanificate, care se execută după defectare sau după o întrerupere voită, pentru evitarea producerii unui defect a cărui apariție este iminentă, în scopul readucerii SSCE în starea necesară pentru a-și putea îndeplini funcțiile pentru care au fost proiectate

Întreținere bazată pe fiabilitate — ansamblu de acțiuni și măsuri prin care se stabilesc cerințe de întreținere preventivă pentru SSCE cu funcții de securitate nucleară cu scopul de a preveni defectarea acestora sau de a identifica modurile de defectare; conceptul de „întreținere bazată pe fiabilitate” este ilustrat de un arbore logic de decizie prin care se identifică cerințele de întreținere, ținând cont de impactul operațional și de securitate nucleară al fiecărui defect, precum și de mecanismul de degradare ce a condus la defect.

Întreținere predictivă — ansamblu al lucrărilor de întreținere preventivă prin care se monitorizează, se stabilește tendința de evoluție și se analizează parametrii caracteristici de performanță sau proprietățile SSCE care dau indicii privind reducerea performanțelor sau apariția iminentă a defectelor

Întreținere preventivă — ansamblu al lucrărilor de întreținere planificate, cu caracter profilactic, executate pentru prevenirea defectelor, respectiv pentru reducerea probabilității de defectare sau degradare a SSCE; lucrările de întreținere preventivă constau în lucrări care se efectuează la intervale de timp predeterminate, în vederea prevenirii defectării unor elemente

componente ale SSCE sau pentru reducerea probabilității de evoluție în timp a unor defecțiuni ale acestora.

Funcție de securitate nucleară — un scop specific care trebuie îndeplinit pentru asigurarea securității nucleare. Funcțiile generale de securitate nucleară sunt următoarele:

a) controlul reactivității; pentru un reactor nuclear, această funcție se referă inclusiv la oprirea reactorului și menținerea acestuia într-o stare de oprire sigură pentru o perioadă de timp nedeterminată;

b) răcirea combustibilului nuclear;

c) reținerea materialelor radioactive, inclusiv menținerea barierelor fizice în calea eliberării acestora în mediul înconjurător;

d) monitorizarea stării instalației nucleare și furnizarea serviciilor-suport necesare pentru menținerea funcțiilor prevăzute la lit. a), b) și c).

SSCE — sistemele, structurile, componentele și echipamentele instalației nucleare, inclusiv software-ul pentru sistemele de instrumentație și control

SSCE cu funcții de securitate nucleară — sunt acele SSCE care contribuie, direct sau indirect, în condiții de operare normală, în cazul evenimentelor anticipate în exploatare și/sau în condiții de accident, la îndeplinirea funcțiilor generale de securitate nucleară; acestea includ SSCE a căror defectare poate avea un impact advers asupra îndeplinirii unei funcții de securitate nucleară.

Documente de referință

1. Maintenance, Surveillance and In-Service Inspection in Nuclear Power Plants, Safety Guide, IAEA Safety Standards Series No. NS-G-2.6, International Atomic Energy Agency, Vienna, 2002

2. WENRA Reactor Safety Reference Levels, Western European Nuclear Regulators' Association, 2014

3. Operation and Maintenance of Nuclear Power Plants, ASME OM — 2017, American Society of Mechanical Engineers

4. Maintenance, Periodic Testing and Inspection of Research Reactors, Safety Guide, IAEA Safety Standards Series No. NS-G-4.2, International Atomic Energy Agency, Vienna, 2006

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

